

אלא, הקב"ה חס על יניוה. למרות שעברו מאז מאות ואולי אלפי שנים. אבל היא עדיין זכורה לטובה, ללמדך כמה חשובה כוונה טובה שלא נשכחת לדורי דורות.

אבל נשאלת השאלה, מדוע אברהם אבינו שברח נמרוד זכה ויצא ממנו עם ישראל העם הנבחר, ואילו אשור יצא מהם סנחריב הרשע.

אולם התשובה נמצאת במילים "העיר הגדולה", כשהקב"ה ראה את אשור מתרחק מנימרוד הוא רצה לתגמל אותו והוא פנה אליו, מה אתה בוחר? להיות העם הנבחר אבל זה מצריך סבל ויסורים ירידה למצרים, עד שתזכו להגיע למתן תורה ולהיות העם הנבחר. או שתצרו שקט ושלום ולקבל את "העיר הגדולה"?

ואשור בטיפשותו העדיף את "העיר הגדולה", תן לי מחמדי תבל, תן לי עולם הזה, ובזה הוא הפסיד נצח נצחים.

אומר הפסוק בשמואל (א' פרק ב') "כי לה' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל", מבאר ראש השיבה הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל, ישנם החושבים שאותם הנמצאים במצוקה מכל סוג שלא יהיה, אין לעולם ח"ו צורך בהם. ע"ז אומר הפסוק "כי לה' מצוקי ארץ", פירוש אותם אנשים שיש להם צרות ל"ע", "וישת עליהם תבל", כל העולם נשען עליהם.

כתב הגאון רבי אליהו הכהן מאיזמיר בספרו מעיל צדקה (אות תתקנ"ז) על מה שקרה בתקופת חורבן בית המקדש כשהגלה נבוכדנצר מלך בבל את חשובי העם, תושבי ארץ הקודש וביניהם חכמי ישראל.

וכך נאמר בספר מלכים (ב' פרק כ"ד): "והגלה את כל ירושלים ואת כל השרים ואת כל גבורי החיל עשרת אלפים גולה וכל החרש והמסגר לא נשאר זולת זולת עם הארץ".

והוסיף על זה המעיל צדקה: בוא וראה מעלת הדלים! הדלים השפלים כיון דשכינה עמהם, לא ניתן רשות לאויב לשלוט בהם והשאר אותם בארץ, כי לא רצה הקב"ה לעזבם מאצל... מה' יצא הדבר לשים בלבו של נבוכדנצר להניחם כדי שלא יצאו מאצלו כי מרכבה שלו הם". עכ"ל.

דלת עם הארץ! עניים ושפלי נפש אלה נשאו היחידים בארץ הקודש. לא עלתה ביד הצרים לעקרם מנחלת ה', לעומת זאת "החרש והמסגר" גדולי התורה והגולה, אבל דלת העם רצה הקב"ה שהם ישארו אצלו.

מסופר על האדמו"ר הלב שמחה מגור, שהשכנים שלו שהיו אנשים שבוי לב באו בפורים והביאו לו משלוח מנות יין עם חבילת ביסקוויטים. האדמו"ר ביק שישמרו לו את היין הזה לשבת קודש. אבל לא שמו בל והיין התערב עם שאר הינו. שהגיע ליל שבת ביקש האדמו"ר את בקבוק היין שהוא קיבל מאותו שכן, המשמש התנצל שהיין הזה התערב עם שאר היינות והם לא יכולים זלזול אותה. ואז הוסיף שזה היה יין פשוט.

אמר לו הלב שמחה: יין פשוט? יין פשוט? הרי הם אנשים שבורים קרוב ה' לנשברי לב! הרי אין להם יותר והם נתנו זאת מכל הלב.

דוקא על יין זה רצה הלב שמחה לקדש. כי יין זה שלו אנשים שהם קרובים לשכינה.

אברהם אבינו כאשר הוא מתהלך בארץ ישראל, ובזה הוא בונה את מקום הישוב של בניו, זה לא רק מקום ישוב לבניו, זו ארץ שהשכינה שורה בה, לכן הוא חייב להיות במצב של שבור ורצוף, ללא ילדים, בבחינה של "נברי לב" ואז הוא קרוב לשכינה, ובהליכתו בארץ ישראל הוא ממשיך את השכינה שנמצאת בעליונים, למטה אל ארץ ישראל אל מקום הישוב של בניו.

אברהם אבינו עשה שתי פעולות בהליכתו, האחת בניית מקום לבניו, השנייה השראת השכינה במקום.

דוד המלך ברח מירושלים, הוא הגיע אצל אכיש מלך גת, פלישתית, שמרי ראשו של אכיש מלך גת היו אחיו של גלית הפלישתית והם ציפו לנקום את דם אחיהם, ולכן באו בטענות לפני אכיש על היהודי הפליט כי הוא מהווה סכנה למלכותו. והם הזכירו למלכם מה שאמר גלית הפלישתית על דוד: "אם יוכל להילחם אתי והכני והיינו לכם לעבדים", ועתה בא דוד שהכה את גלית לגבות חוב ישן, ולמשול עלינו.

דוד המלך התפלל לפני הקב"ה: "רבון העולמים ענני בזו השעה". אמר לו הקב"ה: דוד, מה אתה מבקש? אמר לו: תן לי מעט מאותו דבר... עשה עצמו כשוטה הזה, וכותב על הדלתות אכיש מלך גת מחוייב לי מהה ריבוא ואשתו חמישים. ובתו של אכיש היתה היא ואמא שוטות, והיו צועקות שתייה ומשטות מבפנים ודוד צועק ומשטתה מבחוץ, אמר להם אכיש "החסר משוגעים אני"? באותה שעה שמח דוד שמחה גדולה כשיצא לו השטות מתוך השמחה, הדא הוא דכתב "אברכה את ה' בכל עת".

אכיש מלך גת התרעם כעת על עבדיו, שפיתוהו לשלוח יד בודד המלך, בדבריהם על תקפו וגבורתו ועל מה שמאיים על מלכות גת בהמצאו שם. "ויאמר אכיש אל עבדיו הנה תראו איש משתגע למה

תביאו אותו אלי", הוא לא היה בא אלי בעצמו, הוא לא נראה במצב שפוי שמסוגל לחשוב על דבר כזה, אתם הבאתם אותו לכאן (אברבנאל).

לאחר מכן דוד המלך ממשיך בנדודיו ונמלט אל מערת עדולם, ועל זה נאמר (שמואל א' פרק כ"ב): "ויתקבצו אליו כל איש מצוק וכל איש אשר לו נשא וכל איש מר נפש ויהי עליהם לשד ויהיו עמו כארבע מאות איש". אנשים אלה הצטרפו לשורותיו של דוד מפני שרצו למצוא מפלט לנפשם ויספוק לרוחם הנכאה והכואבת.

מתי קרה כל זאת?

מתי פנו אומללי החיים האלה אל דוד המלך? היה זה מיד אחרי כשגירש אותו אכיש מלך גת, ואז אמר דוד: "קרוב ה' לנשברי לב ואת דכאי רוח ישועי". ואז בתקופה ההיא התקבצו אליו כל איש מר נפש, נשברי לב ודכאי רוח הגיעו אל מערת עדולם. כעת ידעו שלא אפסה תקוה, הם ידעו שיש מי שמכיר בערכם, בנקודתם הפנימית, בקירבתם אל ה' דווקא מתוך סבלם. הם שמעו בשירתו ברוח הקודש "קרוב ה' לנשברי לב".

המהר"ם מרטנבורג (שו"ת סימן רמ"ט הביאו המהרש"ל ביש"ש חולין פ"א אות מ"ח) נשאל על שליח ציבור שפגעה בו מידת הדין רח"ל בגופו, אם יעבור לפני התיבה? והשיב: פשיטא דראוי וראוי, ואדרבה מצוה מן המבורח, דמלך מלכי המלכים חפץ להשתמש בכלים שבורים. כדברי הזוה"ק (פרשת בשלח דף ט"ז): "דיוריה דמלכא בהני מאני תבירי".

אומר המדרש אותיות דרבי עקיבא (אות ד'): "קרוב ה' לנשברי לב" – שכל שבוי לב חביבין לפני הקב"ה יותר ממלאכי השרת. ע"כ.

הגמרא במסכת תענית (כה). מספרת על רבי חנינא בן דוסא שהיה עני ואביון, באה אליו אשתו ואמרה לו: "עד מתי נמשיך להצטער כל כך בעוני?" אמר לה רבי חנינא: מה נעשה? אמרה לו: התפלל שיתנו לך מן השמים משהו. התפלל יצאה כמין פיסת יד מן השמים ונתנו לו רגל אחת של שולחן עשוי זהב. לאחר מכן ראתה אשתו בחלום: עתידים הצדיקים בעולם הבא לאכול על שולחן של זהב שיש לו שלש רגליים, ורבי חנינא בן דוסא ואשתו אוכלים על שולחן שיש לו רק שני רגליים. אמר אשתו של רבי חנינא לרבי חנינא: האם נח לך שיאכלו כולם על שולחן שלם, ואילו אנחנו נאכל על שולחן חסר? לכן התפלל שיקחו ממך בחזרה את רגל השולחן! ביקש רחמים ונטלו מהם בחזרה את רגל השולחן. אמרו חז"ל: "גדול היה נס אחרון יותר מן הראון, דגמירי (שכך מקובל בדינו) שמשמים נותנים אך לא לוקחים חזרה.

ויש לשאול, הרי על רבי חנינא בן דוסא נאמר (ברכות י"ז, חולין פ"ג): "כל העולם כולו נזונין בשביל חנינא בני, וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת". כלומר, שהיה די לו והוא הסתפק ושמח בזה. אם כן כיצד פתאום אשתו מצטערת על מה שחסר לה?

ונראה לומר כי הצער שהיה לאשת רבי חנינא לא היה צער של חיסרון פרנסה ושאינן לה מה לאכול ולשתות, אלא שרצתה לקיים מצוות חסד והכנסת אורחים, ובשביל כך צריך כסף, ועל כך באה בטענה לבעלה שיתפלל שיהיה להם כסף לעשות בהם חסדים.

אולם משמים באו והראו להם כי על ידי זה יחסר להם רגל בשולחן של העולם הבא, כי אין זה תפקידם בעולם, אלא עיקר תפקידם בעולם להיות ללא כסף ואוכל, ולהיות עם לב נשבר ונדכה.

בזה נבין את דברי הרמב"ן שכותב, שירידת אברהם אבינו למצרים מחמת הרעב, היה בה חסרון וחטא, ולכן הוצרכו ישראל לגלות למצרים לכפר על כך. ויש לומר, כי אברהם אבינו היה מקרב אנשים על ידי שהיה מאכיל ומשקה אותם, וכאשר היה רעב בארץ לא היה לו מה להאכיל ולהשקות אותם, ולא יכול היה לקרב אנשים לבורא עולם. לכן החליט כי עליו לרדת למצרים, אולם היה בזה כשלון וחטא, כי אין זה רצון ה', אלא רצון ה' שיהיה בבחינת לב נשבר ונדכה, ובזה נעשה מרכבה לשכינה.

קו הטלפון להתענג בתענוגים

0772618021

לפרשת לך לך הקש: 113